

مِنْظَرَاتٍ قُوْمِيْ

فریبرز بیات

همش قورمه‌سبزی، قیمه، آبگوشت! آخه این‌ها هم شد غذا؟! می‌گم مادر من خسته شدم از بس از این غذاهای تکراری خوردم! یه غذایی درست کن که به ذاته من هم بخوره. چی می‌شه پیترزا درست کنی یا غذاهای فست‌فودی که زودتر هم آماده می‌شه و بهتر هم خورده می‌شه؟! می‌گه بایات از اون جور غذاهای نمی‌خوره. اینجا هم که رستوران نیست، من برای هر کی یه جور غذا بپزم.

این درد دل یک جوان دبیرستانی و یکی از صدھا نمونه تفاوت و اختلاف سلیقۀ جوان‌ها با والدین و خانواده است. البته این تفاوت به ذاته در غذا محدود نمی‌شود. مثلاً لباس‌هایی را که پدر و مادرها برای جوان‌ها انتخاب می‌کنند، معمولاً آن‌ها نمی‌پسندند. والدین می‌گویند لباس باید آزاد باشد، اما بچه‌های لباس جذب را ترجیح می‌دهند. و یا بر عکس حتی در انتخاب رنگ لباس هم کاملاً باهم اختلاف سلیقۀ دارند. به جز غذا و لباس، در آرایش هم نظر پدرها و مادرها با جوان‌ها متفاوت است. جوان‌ها موهای بلند و بعض‌اً سیخ‌سیخ یا سبک آلمانی را می‌پسندند که بیشتر پدر و مادرها با آن‌ها مخالفاند.

از این ظواهر که بگذریم، گاهی طرز حرف‌زنن و نوع کلمه‌ها و واژه‌های بچه‌ها با طرز حرف‌زنن پدر و مادرها متفاوت است. بعضی کلمه‌ها را بچه‌ها به کار می‌برند که معنی روشن و مشخصی برای پدر و مادرها ندارند؛ مانند دودره کردن، پیچاندن، اسگول کردن و ... بعضی از جوان‌ها کلمات را نصف و نیمه به کار می‌برند و می‌شکنند. دو سه کلمه را با هم ترکیب و قاطی می‌کنند، یا «فینگلیش» صحبت می‌کنند و یا در جواب خیلی از سؤال‌ها و پرسش‌ها و اظهار نظر در مورد بسیاری از موضوع‌ها فقط کلمة انگلیسی «OK» را تکرار می‌کنند. معلوم نیست این کلمه چند تا معنی و چقدر کاربرد دارد که در هر مورد و موضوعی، بهجا یا نابه‌جا از آن استفاده می‌کنند.

ذائقه و سلیقۀ بعضی از بچه‌ها در موسیقی و هنر هم با والدین بیشتر و وقت‌ها کاملاً متفاوت است. تعدادی از پدر و مادرها موسیقی سنتی، محلی یا فولکلوریک را دوست دارند و معمولاً موسیقی سنتی گوش می‌کنند و یا اصلاً موسیقی گوش نمی‌کنند. اما بچه‌ها موسیقی پاپ را ترجیح می‌دهند که از دیدگاه بیشتر والدین نه شعر بامعنایی دارد و نه آهنگین و موزون است. این اختلاف سلیقه‌ها و علاقه‌ها نشان می‌دهند که سبک زندگی نسل جوان با نسل قبل تفاوت پیدا کرده است.

اما سبک زندگی چیست؟ سبک از نظر لغوی یعنی مدل، الگو، روش و شیوه. سبک زندگی بهمعنی آن چیزهایی است که جوانان در زندگی فردی خود خوب و درست می‌دانند. اینکه آن‌ها کدام افکار، رفتار، غذا، پوشش، آرایش و حتی کالاهای مصرفی را می‌پسندند و ترجیح می‌دهند. سبک زندگی جوانان، آن‌ها را از نسل کوچک‌تر از خودشان، یعنی کودکان و نسل بزرگ‌تر از خودشان، یعنی والدین متفاوت می‌کند.

سبک زندگی جوانان ما تحت تأثیر تغییر و تحولات شتابان و سریعی است که به دنبال توسعه ارتباطات و فضای مجازی در عرصه‌های مختلف جامعه رخ داده و تغییر کرده است. شناخت و درک این تغییرات، بگومگوها، تنش‌ها و اختلافات بین جوانان و پدر و مادرها را کاهش می‌دهد و امکان تفاهمن و همدلی بین نسلی را فراهم می‌آورد. برای اطلاع بیشتر در مورد تغییر و تحولات سبک زندگی جوانان در ایران می‌توانید به یافته‌های مجموعه چهار موج پژوهش وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با عنوان «ارش‌ها و نگرش‌های ایرانیان» رجوع کنید.